

روزنامه سیاسی اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

روزنامه

شهر

دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۴۰۲ _ ۲ شعبان ۱۴۴۵ _ ۱۲ فوریه ۲۰۲۴
سال هشتم _ شماره ۲۳۶۱ _ صفحه ۸ _ قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

جبهه اصلاحات: امکان ارائه نداریم

اصلاح طلبان فاقد لیست

در حالی که وزارت راه انتقادها را رد می کند

دردسر «شریان» برای بذر پاش

همدلی | سعید سعادت: گمانه‌ها درباره فعالیت انتخاباتی در درون دولت همچنان ادامه دارد. با این‌حال مرکز اطلاع‌رسانی وزارت راه و شهرسازی به اخبار منتشر شده درباره فعالیت انتخاباتی بذر پاش و ادعای تذکر رهبر انقلاب و رئیس‌جمهور در این‌باره واکنش نشان داد.

«مرتضی افقه» از انفعال دولت و ذخایر ارزی ضعیف می‌گوید:

رابطه تنگاتنگ قیمت بازار و دلار

گزارش خبری _ تحلیلی «همدلی»

از هجدهمین دوره جام ملت‌های آسیا؛

ناکامی بزرگان کهن قهرمانی شکوهمند قطر

«همدلی» از حاشیه‌های جنجالی اختلاف میان شهرداری و ایران خودرو گزارش می‌دهد

معمای صندلی

همدلی | گروه اجتماعی: در حالیکه شهرداری تهران طی ۲ سال اخیر بارها مراسم‌های مختلفی را برای رونمایی از اتوبوس‌های نو وطنی برپا و ادعا کرده که در همین راستا به زودی چند صد اتوبوس به ناوگان حمل و نقل عمومی اضافه شده، دعوای چند روزه اخیر شهرداری با ایران خودرو حکایت از آن دارد که عملاً تاکنون تعداد زیادی اتوبوس به شهر تهران اضافه نشده است.ماجرا از جایی آغاز شد که چند روز قبل، مدیرعامل ایران خودرو به اظهارات شهردار تهران درباره تعهد نکردن ایران خودرو به وعده تحویل اتوبوس‌ها واکنش نشان داد.

کشورهای عربی و اروپایی در باره تصمیم ننانیاهو برای حمله به «رفح» هشدار دادند

فاجعه در آخرین پناهگاه

انتخابات زودهنگام برای تغییر سیاسی و رفتن نتانیاهو شدند. اما پاسخ ننتانیاهو به معترضان این بود که تنها راه آزادی گروگان‌ها تصرف کامل غزه است.

آزادسازی گروگان‌ها از دست حماس خوانده بودند. معترضان با شعار « زمان آنها را خواهد کشت» خیابان‌های تل اوپو را به صحنه درگیری با پلیس تبدیل کردند و خواستار برگرزای

همدلی | آفاق فقیهی: روز شنبه تل‌آویو صحنه اعتراض اسرائیلی‌ها علیه نتانیاهو بود، اعتراض به عملکرد نتانیاهو در قبال آنچه که معترضان تعمل و سهل‌انگاری «بی‌بی» برای

رئیس جمهوری در راهپیمایی سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی بیان کرد

دفاع از کارنامه انقلاب

یادداشت‌ها

رقابت حزبی حلقه مفقوده انتخابات

محسن صنیعی

استاد دانشگاه

در حالی که کمتر از بیست روز به انتخابات مجلس دوازدهم مانده است، هیچ اثری از رونق انتخاباتی در سطح کشور دیده نمی‌شود. در فضای مجازی و در دیدارهای محفلی، کاندیداهای مجلس به معرفی خود و سوابق و برنامه‌های خود می‌پردازند. اکثر کاندیدایها خود را مستقل معرفی می‌کنند.

مردم و «مراجع» اجتماعی

حسن دادخواه

فعال فرهنگی

در روزگاران نه چندان نزدیک، در دورانی که تعداد باسوادهای جامعه اندک بود و جمعیت‌های زیادی از جامعه ایران در روستاها زندگی می‌کردند، روحانیان مساجد و منابر، به عنوان تحصیلکردگان مدارس علوم قدیمه، پاسخگوی نیازهای شرعی، دعوای خانوادگی و اختلافات مالی و…

مطالبه هویت و تشخیص ملی

محمدحسن علایی

جامعه شناس

تمنای هویت برای ساکنان یک سامان البته فی نفسه چیز مذمومی نیست،نه تنها مذموم نیست که مدح و محترم هست؛ متفکرین و شاعران در هر دوره تاریخی قوام بخشان هویت مردمان بوده‌اند و هیچ کس نمی‌تواند و نباید دانسته و خودآگاه دست به تخریب و تضعیف عناصر هویت…

رئیس جمهوری در راهپیمایی سالگرد انقلاب اسلامی بیان کرد

دفاع از کارنامه انقلاب

نهادهای انقلاب اسلامی و نهادهای کشور برخاسته از رای ملت است،افزود. افتخار جمهوری اسلامی آن است که از ایتنا تاکنون هر دوره، انتخابات برگزار کرده و برای تشکیل همه نهادها به رای مردم مراجعه شده است.وی عنوان کرد: کسانی که مدعی دموکراسی هستند به رای فلسطینی‌ها و یعنی‌ها و رای ملت‌های خود احترام نمی‌گذارند ولی نظام جمهوری اسلامی مبتنی بر جمهوری و ملائکت رای مردم است.

عوامل پیشرفت‌های ایران

رئیس‌جمهور با اشاره به اینکه بدون حضور و مشارکت مردم، امکان ندارد کاری در این کشور صورت بگیرد، گفت: پیشرفت‌های ایران اسلامی در پرتو خودباوری، مردم‌پواری و خداباوری انجام شده است. رئیس‌ی با تاکید بر اینکه امروز در تولید علم در منطقه حرف اول را می‌زنیم و پانزدهمین رتبه علمی جهان نیز متعلق به ایران است، بیان داشت: در بسیاری از عرصه‌ها توانست‌ایم به خودکفایی برسیم که نه فقط خود بلکه برای منطقه نیز موثر باشد.وی گفت: به برکت انقلاب اسلامی و تلاش جوانان برومند و عزیز کشورمان امروز در حوزه پزشکی، زیست‌فناوری و نانو فناوری از سر آمان جهان هستیم.

هشدار به بیگانگان

رئیس‌جمهور بیان داشت: در ۸ سال جنگ تحمیلی یک وجب از خاک ایران اسلامی در اختیار دشمن قرار نگرفت ولی شاهدیم در تاریخ ایران با یک تشر آمریکایی‌ها جزایر و بخش‌هایی از ایران را چگونونه دوستی به بیگانگان دادند ولی در این دوران از تمامیت آرزوی کشور دفاع شده است و همواره نظام، پای تمامیت آرزوی ایستادگی می‌کند و اجازه نمی‌دهد یک وجب از خاک ایران اسلامی در اختیار بیگانگان قرار بگیرد. رئیس‌ی اضافه کرد: ادبیات گزینہ نظامی روی میز است، اکنون به حاشیه رفته و دیگر کسانی این سخنان را بر زبان جاری نمی‌کند و تجاوز به این آب و خاک را در فکر خود نمی‌پروراند.

پرچمدار مبارزه با تروریسم و دفاع از حقوق انسان
رئیس‌ی تاکید کرد: امروز کسانی که می‌خواهند غرب، آمریکا و رژیم صهیونیستی را بشناسند، کافی است آنچه در این روزهای غزه مقتدر و قهرمان می‌گذرد را نگاه کنند و جنایت علیه بشریت، جنایت جنگی و کودتک‌کشی را ببینند.رئیس‌ی جمهور ادامه داد: آمریکا و برخی از کشورهای غربی حامی این جنایت‌ها هستند، اینها اگر به خدا معتقدند به خدا، اگر به وجدان معتقدند به وجدان و اگر به تاریخ معتقدند به تاریخ، چگونونه پاسخ خواهند داد؟وی اضافه کرد: هر چه زودتر باید بمباران بر مظلوم غزه قطع شود. بنابند رژیم صهیونیستی از بین رفتنی است، فقط می‌خواهند زمان را بگذرانند والا مرگ رژیم صهیونیستی فرارسیده است.رئیس‌جمهور تصریح کرد: غربی‌ها بسیار تلاش کردند که ایران از دفاع از فلسطین و آرمان‌های انقلاب اسلامی دست بردارد، با جنگ نظامی، محاصره اقتصادی و تحریم‌ها و بارها پیام دادند که از دفاع از فلسطین دست بردارید ولی امروز با گذشت ۴۵ سال از پیروزی انقلاب اسلامی اثبات شد حق با جمهوری اسلامی و امام‌راحل و مقتدای بصیرت آفرین ماست که فرمود فلسطین مساله اول جهان اسلام است و قدس باید آزاد کرد.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

مردم و «مراجع» اجتماعی

حسن دادخواه _ در روزگاران نه چندان نزدیک، در دورانی که تعداد باسوادهای جامعه اندک بود و جمعیت‌های زیادی از جامعه ایران در روستاها زندگی می‌کردند، روحانیان مساجد و منابر، به عنوان تحصیلکردگان مدارس علوم قدیمه، پاسخگوی نیازهای شرعی، دعوای خانوادگی و اختلافات مالی و مورد مشورت میان مردم بودند و به گونه‌ای «مرجع» دینی و شرعی و اجتماعی جامعه به شمار می‌رفتند. شاید اصطلاح «مرجعیت» در حوزه‌های علمیه و سپس در میان مقلدان آنان، از این رو رواج داشته است که آنان مورد وثوق دسته‌هایی از مردم یا حتا آحاد ملت مسلمان بوده‌اند که در خاندان‌های مهم، نظر آنان ملاک تصمیم‌گیری مردم بوده است.با گسترش شهرنشینی و بالا رفتن مراکز آموزشی و تعداد تحصیلکردگان، مشاغلی چون آموزگاران، دبیران، استادان دانشگاه و حتا کسبه خرد محلات، که به شرافت و عدالت نامدار بودند، در کنار روحانیان مساجد و پیش‌نماهای خوشنام، به نوعی مورد اقتدا و مشورت دست‌ها و جمعیت‌های مردم و در واقع «مرجع»، در آمدند و شناخته شدند. با رونق یافتن نسبی رسانه‌های سراسری و شکل گرفتن تشکل‌ها و اصناف و احزاب و سندیکاه‌ا، بخصوص در شهرهای بزرگ که صبغه رنگ کارمندی و اداری به خود گرفته بود، آرام آرام، مرجعیت خانواده‌ها، پدر و مادر، بزرگان خانواده، روحانیان محلی، رنگ باخت و طبقه شهری که اکثریت جامعه ایران را به خود اختصاص داده بود، به تشکل‌های صنفی و سیاسی و طیف اصحاب رسانه‌های مکتوب پیوستند و دغدغه‌های خویش را در آرا و نظرات اعضا و هموندان این تشکل‌ها می‌یافتند و جستجو می‌کردند.در جوامع پیشرفته و مترقی و مدرن، حاکمان و سیاست‌ورزان به نیکی دریافتند که با آگاهی بخشیدن به سواد سیاسی و اقتصادی و فرهنگی مردم، از یک سو و تقویت زیرساخت‌های فرهنگی و سیاسی جامعه مانند احزاب و اصناف و سندیکاه‌ا سوی دیگر، می‌توانند مردم و شهروندان خویش را برای فصول تصمیم‌ساز و بحران‌ها و تکانه‌های اجتماعی آماده و سازماندهی کنند و از سیل و نیروی جمعیت‌های موافق و مخالف و معترضان و رضایت‌مندان، در راستای تحولات مثبت کشور استفاده کنند و با تنوع بخشیدن به راه‌های ایجاد همگرایی میان مردم، میزان علاقمندی راسخ و پایه‌دار مردم به دولت‌ها و دولت‌مردان را بالا ببرند. به دور و غافل از تجربه موفق جوامع مدرن و با بدگمانی به آنها، متأسفانه دولت‌مردان و سیاست‌ورزان ایرانی در دهه‌های اخیر، راه دیگری را برگزیدند و کوشیدند راه‌های متنوع ایجاد همگرایی میان مردم جامعه را به سود نهادهای دولتی و حکومتی، کم و کمتر کنند و درجه و دایره انتخاب و اختیار مردم را تنگ‌تر کنند. از سوی دیگر با نابودی اقتصادی طبقه میانه جامعه به سوی طبقه فقیران و نیازمندان، عملاً گروه‌های «مرجع» جامعه، کارکرد تاریخی خود را از دست دادند و نسلی سرگردان و با هویت‌های غریب و بی‌شکله‌های مجازی، اکنون با جمعیتی پر تعداد، خواهان مطالبات و خواسته‌هایی شده است که در اختیار ندارد و در حسرت آن روزگار می‌گذرانند. جامعه امروز ایران، تقریباً همه مراجع گذشته خود را به گونه گذشته نمی‌نگرد. چنین جامعه‌ای، تابع وزین شدن و مخالف طوفان‌های پیش‌بینی نشده است و از آنان نمی‌توان انتظار داشت که به صداها و نضایح و توصیه‌های کلیشه‌ای بزرگان قومی، دینی، محلی و شفلی گوش بسپارد؛ برای جبران این آسیب خطرناک، کسب اعتماد مردم و توجه به خواسته‌های آنان و تقویت تشکل‌ها و احزاب و اصناف و سندیکاه‌ا و به رسمیت شناختن موجودیت و اعطای آزادی فردی و اجتماعی برای گروه‌های مرجع است.
فعال فرهنگی

رقابت حزبی، حلقه مفقوده انتخابات

در فقدان احزاب، کاندیدایها مجبورند به تبلیغ چهره به چهره یا خانه به خانه برای معرفی خود بروند و برای تامین هزینه‌های کلان تبلیغاتی خود، گاها به حمایت از حامیان مالی روی آورند که قطعاً بدون چشمداشت نیست، پس بنابراین عملکرد بعدی کاندیدا در صورت پیروزی در انتخابات، وارد مسیری می‌شوند که بتوانند منافع حامیان مالی را جبران کنند. متأسفانه در چند دهه گذشته، به جای آن که مجالس را با رقابت‌های حزبی شکل دهیم، رقابت‌های تودهای را شکل داده ایم. یکی از مهم‌ترین مشکلات بعد از انقلاب آن است که ساختار سیاسی و ساختار انتخاباتی کشور، بر اساس رقابت‌های حزبی شکل نگرفته است. در حقیقت، در نظام انتخاباتی کشور، ابتدا احزاب را علی‌رغم رسمیت قانونی، رد صلاحیت کرده ایم. افراد هر کس وارد شد حتا کاندیدایهای ریاست جمهوری، اعلام کرد که مستقل وارد شده است، مثل این که مستقل بودن یک مزیت است. غافل از آن که اگر تیم همراه یک رئیس‌جمهور، متشکل از وزرا، معاونان وزرا و نیز مدیران کل و استانداران را به تنهایی در نظر بگیریم، خود یک حزب می‌شوند.حتما هر کاندیدی ریاست جمهوری با این مجموعه نیروها وارد می‌شوند.آرمان انقلاب، آزادی و جمهوریت بود، همان طور که مرحوم امام در پاریس گفتند: «شکل نظام ما، جمهوری است مثل همین جا (فرانسه) با محتوای اسلامی» بنا بود شکل نظام جمهوری باشد و همه ارکان قدرت، بر اساس رای مردم شکل بگیرد و ارکان قدرت، تصویری از ترکیب آراء مردم باشد. در قانون اساسی به اقلیت‌های دینی، حق نمایندگی داده شد، یعنی اگر در ایران، جمعیت اقلیت‌های دینی مسیحی، یهودی و زرتشتی به پانصد هزار نفر می‌رسد، این بدان معناست که هر صد هزار نفر می‌تواند در مجلس دارای نماینده باشند. احزاب می‌توانستند جریان‌ها و دیدگاه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی را سازماندهی و هدایت کنند. متأسفانه با معرفی نظرات استصوابی و احراز صلاحیت توسط شورای نگهبان، این نهاد حاکمیتی در انتخاب کاندیدایها و در نتیجه چنین مجلس، نقش اساسی پیدا کرده و انتخابات را از انتخاب مستقیم مردم را به انتخابات دو مرحله‌ای تبدیل کرده است. در صورتی که احزاب، نهادهایی غیر دولتی و غیر حاکمیتی هستند که ورود خود را در قدرت، منوط به رای مردم می‌دانند. چون اجازه ندادیم احزاب قوی شکل بگیرند و احزاب رقابت‌یکند و احزاب غیر همسو با حاکمیت را تضعیف کردیم، عملاً در شرایطی قرار گرفتیم که از مجالس چهارم تا مجالس دوازدهم (به جز مجلس ششم) مجالسی شکل گرفته‌اند که غیر همسو با اکثریت جامعه بوده‌اند. در نتیجه شرایط سیاسی همه سال‌های گذشته، امروز سترترین شرایط انتخاباتی بعد از انقلاب بر کشور حاکم شده است و حتی با وجود ۱۵ هزار کاندیدا (یعنی به ازای هر کرسی، ۵۲ نفر رونقی در انتخابات ایجاد نخواهد شد. جز آن که قریب ۹۰٪ کاندیدایها، آرای کمی‌تر از ادرصد رای دهندگان را به دست خواهند آورد. نتیجه‌گیری:اگر به دنبال تشکیل مجالس قوی و در نتیجه دولت‌های قوی می‌بودیم و اگر به دنبال شرایط انتخاباتی می‌بودیم که مردم با کمال میل در انتخابات حضور پیدا کنند، باید شرایط انتخابات رقابتی را فراهم می‌کردیم و آن هم میسر نیست، مگر آن که شرایط مناسب برای حضور احزاب در انتخابات را فراهم می‌کردیم. کاندیدایهای که توسط احزاب معرفی می‌شدند را کاندیدایهای واجد شرایط انتخاب می‌دانستیم. متأسفانه از لحاظ رقابت‌های حزبی انتخاباتی، حتی از کشورهای منطقه چون ترکیه، عراق و پاکستان هم عقب افتاده‌ایم.
استاد دانشگاه

یادداشت